

Memo verkiezingen: update 24 januari 2025

Grondwetswijziging voor het bindend correctief referendum door Tweede Kamer

Op 21 januari 2025 heeft de Tweede Kamer "in tweede lezing" ingestemd met een grondwetswijziging die bindend correctief referendum mogelijk maakt.

De volgende stap is de tweede lezing in de Eerste Kamer. De partijen die in de Tweede Kamer voorgestemd hebben, beschikken daar over een krappe meerderheid. GL-PvdA senator Roel van Gulp heeft echter al aangegeven tegen te stemmen, waardoor het verschil één zetel bedraagt.

De Kamer had ook deze keer veel vragen over de op- en uitkomstdrempel, die gehanteerd wordt. Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Judith Uitermark heeft de Kamer toegezegd dat ze probeert om rond het komende zomerreces een hoofdlijnenbrief aan de tweede kamer te sturen over de uitvoeringswet. De uitvoeringswet zal opgesteld worden door het kabinet. Minister Uitermark verwacht deze voor het zomerreces van 2026 in te dienen bij de Tweede Kamer. Hierbij betreft ze het advies van de staatscommissie, de Raad van State en wetenschappers.

Bepalingen met betrekking tot de drempel moeten ook in de uitvoeringswet aangenomen worden met een tweederdemeerderheid. Het gaat om een 'gewone' wet, die met één stemronde in beide Kamers kan worden aangenomen, maar omdat de uitvoeringswet is gekoppeld aan de grondwetswijziging, is voor die wet in de twee Kamers wel ook een tweederdemeerderheid nodig.

In de uitvoeringswet moeten over diverse nog openliggende kwesties besluiten worden genomen. Onder meer over het benodigde aantal handtekeningen om een referendum van de grond te krijgen en over de uitkomstdrempel, die bepaalt wanneer de uitslag van een referendum geldig is. Die drempel moet 'representatief en haalbaar' zijn, is het enige dat nu is vastgelegd.

Minister Uitermark wees eerder ook op de organisatorische gevolgen voor gemeenten en de financiële consequenties van de invoering van een referendum. *'Het is op dit moment onduidelijk hoe hoog die kosten zullen zijn'*, aldus de minister.

Op de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken is op dit moment geen dekking voor het organiseren van referenda, behalve een beperkte bijdrage van 2 miljoen per 2025 voor het grotendeels dekken van de structurele kosten van de invoering van het referendum. De minister nodigde de initiatiefnemer en de Kamer nadrukkelijk uit om met een dekkingsvoorstel te komen. De minister gaf aan dat die dekking wel moet zijn aangegeven voordat zij het voorstel voor de uitvoeringswet gaat indienen. Voor de kosten van referenda bij gemeenten kijkt de minister naar de lopende onderzoeken over de kosten van TK23 en EP24.

Voor meer informatie over dit dossier, zie ook:

https://www.denederlandsegrondwet.nl/id/vluedn05lqx2/correctief_referendum

Mocht je nog vragen hebben, dan hoor ik dat graag. Mijn emailadres is: gemeentehuis@gmail.com.

Met vriendelijke groet,

Bert Kuijer